

Transect-rapport 2445

**Baarle-Nassau, Weverstraat 17
Gemeente Baarle-Nassau (NB)**

Een Archeologisch Inventariserend Veldonderzoek
door middel van Proefsleuven (IVO-P)

transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ► ADVIES

Colofon

Titel	Baarle-Nassau, Weverstraat 17. Gemeente Baarle-Nassau (NB). Een Archeologisch Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven (IVO-P).
Rapportnummer	Transect-rapport 2445
Auteur	M.J. Hartog & B. Rendering
Versie	Definitief
Datum	05-06-2020
Projectnummer	19080086
Onderzoeksmelding	4742075100
Opdrachtgever	Tritium Advies Joost Welmers E-mail: j.welmers@tritium.nl
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Bevoegde overheid	Gemeente Baarle-Nassau
Adviseur namens bevoegde overheid	Regioarcheologen Programmabureau Regio West-Brabant
Toetsing rapport bevoegde overheid	Nog niet goedgekeurd
Beheer en plaats documentatie	Transect b.v., Nieuwegein
Omslagafbeelding	Foto van het plangebied

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. A.A. Kerkhoven Senior KNA Archeoloog	05-06-2020	

ISSN: 2211-7067

© Transect b.v., Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In opdracht van Tritium Advies heeft Transect b.v. in oktober 2019 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Weverstraat 17 in Baarle-Nassau (gemeente Baarle-Nassau), op het terrein van IDB Holland. Tijdens dit onderzoek zijn twee werkputten aangelegd, waarin drie spoornummers zijn uitgedeeld aan twee greppels (spoor 1 en 3) en meerdere grondverbeteringssporen (spoor 2). De grondverbeteringssporen zijn van recente datum. Een van de greppels heeft waarschijnlijk als perceelsgrens gediend in de eerste helft van de 19^e eeuw, omdat deze nagenoeg samenvalt met een perceelsgrens op de Kadastrale Minuut. Dit is in lijn met de datering van vondstmateriaal uit dit spoor. Van de andere greppel is de precieze functie en datering niet duidelijk.

In de twee aangelegde proefsleuven zijn in totaal vier profielkolommen van een meter breed afgestoken die een eenduidig beeld vertonen van de bodemopbouw in het gebied. De bovenste bodemlaag is een verstoord pakket zand (spoor 999) van 8 tot 18 cm dikte, dat waarschijnlijk bij de bestrating van het plangebied is opgebracht. Onder het recente pakket liggen twee ophoogpakketten (sporen 1000 en 1100 dan wel 1200) uit de periode vanaf de Nieuwe Tijd, van gezamenlijk 20-26 cm dikte. Onder de ophoogpakketten ligt een restant van de B-horizont (s2000) van 4-8 cm dikte. De natuurlijke ondergrond bestaat uit dekzand (s3000). Het dekzand en de B-horizont zijn sterk gebioturbeerd. De aanwezigheid van een restant van de Bh-horizont wijst erop dat de bodemopbouw intact is.

Er zijn 7 vondstnummers uitgegeven waarin 36 vondsten aanwezig waren. De vondsten komen grotendeels uit de ophoogpakketten (s1000 en s1100) en een aantal vondsten zijn verzameld uit spoor 3. Het betreft aardewerk, bouw materiaal, pijp aardewerk, natuursteen en metaal. Het materiaal dateert in de Late-Middeleeuwen tot en met Nieuwe Tijd, uit de 15^e tot 19^e eeuw.

Aan de hand van de geringe aantallen sporen en vondsten kan geconcludeerd worden dat er geen sprake is van behoudenswaardige restanten in de onderzochte delen van het plangebied. De hoge verwachting uit het Programma van Eisen voor archeologische waarden uit het Laat-Paleolithicum – Neolithicum kan worden bijgesteld naar laag. Er zijn namelijk tijdens het onderzoek geen bewijzen gevonden van de aanwezigheid van resten of vindplaatsen uit deze periodes, en deze zijn mogelijk door de grondverbeteringssporen en bioturbatie al verstoord. De verwachting van agrarische activiteiten uit de Late-Middeleeuwen – Nieuwe Tijd sluit wel aan met de gevonden sporen en vondsten. Deze verwachting kan dus gehandhaafd blijven.

De vraagstelling in het Programma van Eisen (Mol 2019) voor onderhavig onderzoek luidt: *Zijn binnen de grenzen van de voorgenomen bodemingrepen in het plangebied archeologische resten aanwezig en wat is de aard, omvang, datering, kwaliteit en behoudenswaardigheid van deze (eventuele) vindplaats(en)? En zo ja, wat vertellen deze vindplaatsen over de bewonings-/gebruiksgeschiedenis, bewonings-/gebruikscontinuïteit en locatiegebruik van het plangebied en zijn directe omgeving?* Kort gezegd is hierop het antwoord: Er zijn in beperkte mate archeologische restanten aanwezig in het plangebied die te maken hebben met agrarische activiteit. Deze activiteit heeft waarschijnlijk in de Late-Middeleeuwen tot Nieuwe tijd plaatsgevonden, gebaseerd op het vondstmateriaal. Deze sporen zouden als vindplaats kunnen worden beschouwd. De vondsten en sporen leveren geen kenniswinst en zijn ons inziens niet behoudenswaardig.

Selectieadvies voor het gehele plangebied

Het selectieadvies betreft het vervolgtraject, bestaande uit ofwel (1) het vrijgeven van het plangebied; (2) behoud in situ (fysiek beschermen); of (3) opgraven. Het selectieadvies wordt voorgelegd aan de

bevoegde overheid, die uiteindelijk een selectiebesluit moet nemen. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek is geen sprake van behoudenswaardige archeologische restanten in het plangebied. Wij adviseren dan ook om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.

De hoge verwachting uit het Programma van Eisen voor archeologische waarden uit het Laat-Paleolithicum – Neolithicum kan worden bijgesteld naar laag. Er zijn namelijk tijdens het onderzoek geen bewijzen gevonden van de aanwezigheid van resten of vindplaatsen uit deze periodes. De verwachting van agrarische activiteiten uit de Late-Middeleeuwen – Nieuwe Tijd sluit wel aan met de gevonden sporen en vondsten. Deze verwachting kan dus gehandhaafd blijven.

Tot slot wordt vermeld dat de initiatiefnemer bij het aantreffen van archeologische waarden in het plangebied de bevoegde overheid moet inlichten volgens de Erfgoedwet. Een proefsleuvenonderzoek is immers een steekproef.

Inhoud

1.	Aanleiding.....	5
2.	Resultaten vooronderzoek	7
3.	Gespecificeerde archeologische verwachting	12
4.	Aard, doel en onderzoeksvragen.....	14
5.	Onderzoeksmethodiek	15
6.	Resultaten veldonderzoek.....	16
7.	Beantwoording van de onderzoeksvragen.....	25
8.	Conclusies, waardestelling en selectieadvies	27
9.	Geraadpleegde bronnen	29
Bijlage 1.	Archeologische periode-indeling voor Nederland	31
Bijlage 2.	Allesporenkaart	32
Bijlage 3.	Vlaktekeningen.....	33
Bijlage 4.	Sporen- en lagenlijst.....	34
Bijlage 5.	Vondstenlijst.....	35
Bijlage 6.	Projectie sporen op Kadastrale Minuut (1811-1832)	36
Bijlage 7.	Veldtekeningen	37

1. Aanleiding

Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Baarle-Nassau
Plaats	Baarle-Nassau
Toponiem	Weverstraat 17
Kaartblad	50G
Perceelnummer(s)	4.875
Centrumcoördinaat	124.062/ 384.234
Oppervlakte plangebied	Ca. 600 m ²
Oppervlakte onderzoeksgebied	Ca. 600 m ²
Huidig grondgebruik	Onbebouwd, verhard industrieterrein

In opdracht van Tritium Advies heeft Transect b.v.¹ in oktober 2019 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning in een plangebied aan de Weverstraat 17 in Baarle-Nassau (gemeente Baarle-Nassau), op het terrein van IDB Holland (zie figuur 1). Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 600 m². De initiatiefnemer heeft het voornemen om in het plangebied een nieuw bedrijfspand inclusief kelder te realiseren. Het gaat hierbij om een uitbreiding van het naastgelegen bedrijfspand van IDB Holland. De onderzijde van de kelderfunderingen komen ongeveer op 5,60 m -peil te liggen (peil ≈ maaiveld).

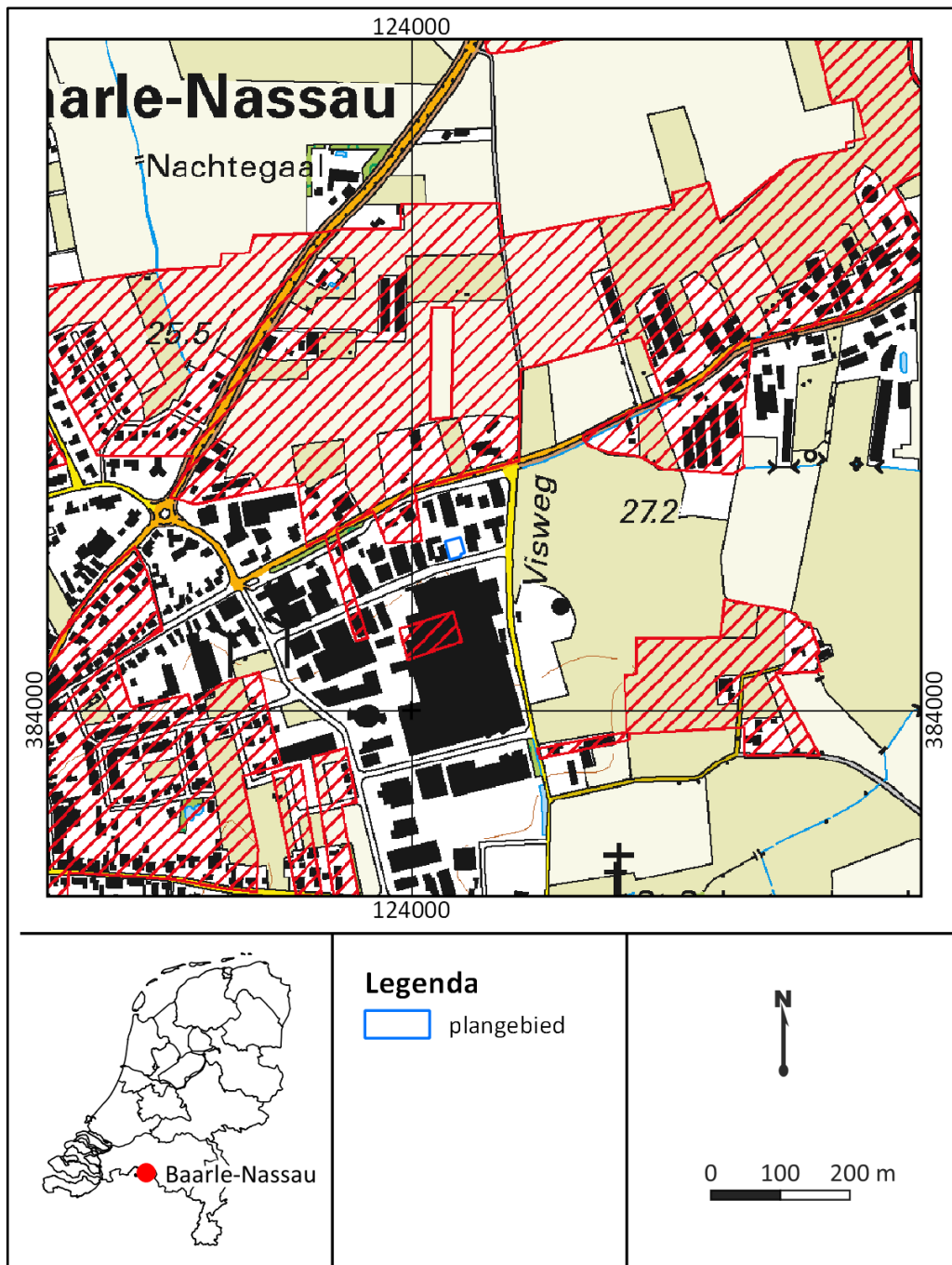
Volgens de gemeentelijke archeologische beleidskaart (Ellenkamp/Keijers/Roymans 2011), die gekoppeld is aan het vigerende bestemmingsplan 'Dorpen (2012) – met dubbelbestemming Waarde - Archeologie', valt het plangebied grotendeels binnen de kaarteenheid 'archeologische vindplaats'.² Voor deze zone geldt dat bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m² en die dieper reiken dan 40 cm -Mv een archeologisch onderzoek noodzakelijk is. De uiterste westzijde van het plangebied valt onder de kaarteenheid 'archeologische verwachting hoog (laag voor jager-verzamelaars/ hoog voor landbouwers)'. Hiervoor geldt dat bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 500 m² en die dieper reiken dan 40 cm -Mv een archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Gezien de omvang van de bodemingrepen op de betreffende locatie zijn deze onderzoeksplchtig.

Aangezien het plangebied grotendeels binnen de kaarteenheid 'archeologische vindplaats' valt, is de verwachting op een vindplaats dusdanig hoog dat – ten behoeve van de efficiëntie – ervoor is gekozen om meteen een Programma van Eisen voor een proefsleuvenonderzoek op te stellen, waarin tevens een beknopt bureauonderzoek is opgenomen (Mol 2019). Op basis van het bureauonderzoek is besloten om een proefsleuvenonderzoek uit te voeren.

Het proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de bevoegde overheid (gemeente Baarle-Nassau) en de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1). Dit rapport beschrijft de bevindingen van het proefsleuvenonderzoek.

¹ Transect b.v. voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwaliteitsnorm 'BRL SIKB 4000', versie 4.0, en is gecertificeerd door middel van een procescertificaat. Transect b.v. is certificaathouder van de volgende protocollen: 'KNA Protocol 4001 Programma van Eisen', 'KNA Protocol 4002 Bureauonderzoek', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Overig', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Proefsleuven' en 'Protocol 4004 Opgraven', en staat geregistreerd bij het RCE en de SIKB.

² Dit betreft een zone rondom vindplaats 1 van het onderzoek aan de Visweg (Van der Veken & Torremans 2013), zie hfdst. 4 van het PvE (Mol 2019).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (met blauwe lijnen aangegeven).

2. Resultaten vooronderzoek

Voor het plangebied is geen vooronderzoek uitgevoerd. Om die reden is in het Programma van Eisen een bureauonderzoek verwerkt. De onderstaande teksten zijn gebaseerd op/ (deels) overgenomen uit het Programma van Eisen (Mol 2019).

2.1 Landschappelijke achtergronden

Het plangebied bevindt zich in het zuidelijk (dek)zandgebied van Nederland. Het betreft het tektonische stijgingsgebied ten westen van de Centrale Slenk, het Kempisch plateau genoemd (Tebbens 2016). In het Vroeg-Pleistoceen (ca. 1,1 miljoen jaar geleden) hebben rivieren, afkomstig uit de Belgische Kempen, een pakket grof grindhoudend zand in dit gebied afgezet. De rivieren waterden destijds in noordelijke en oostelijke richting af. Door de pleistocene zeespiegel dalingen of stijgingen zijn er ook rivierterrassen ontstaan (Berendsen 2005).

Vanaf circa 850.000 jaar geleden hield de rivierinvloed op, waarna onder zeer koud en droog klimaat erosie zorgde voor de vorming van het Kempisch plateau. In het Laat-Pleistoceen, het laatste deel van de laatste ijstijd (13.000 - 10.000 jaar geleden), is een pakket eolisch dekzand afgezet op de rivierterrassen. Lokaal is dit dekzand opgestoven tot ruggen of welvingen. Dit dekzand vormt het Laagpakket van Wierden binnen de Formatie van Bostel (Berendsen 2005). De vorming van dit dekzand vond plaats in verschillende fasen (Van Zijverden en de Moor 2014; Schokker 2003). Er is hierin onderscheid te maken in jong dekzand (I en II) en oud dekzand (Berendsen 2005). Het jonge dekzand omvat zand dat volledig onder invloed van de wind is afgezet in de laatste koude periode van het Weichselien; het Jonge Dryas. Het oude dekzand is een verzamelnaam voor het lemige tot sterk lemig zand dat in de perioden daarvoor is afgezet. Hoewel het oude dekzand hoofdzakelijk onder invloed van de wind tot stand is gekomen, omvat het onder meer ook fluvioperiglaciale afzettingen, (dek)zand dat onder invloed van afstromend water is verplaatst en afgezet. Deze laatste karakteriseren zich veelal als siltige zand- en lemlagen waarbinnen sprake is van verspoeld plantenmateriaal en een slechte sortering van het zand (Berendsen 2005).

Tijdens de huidige warme periode, het Holoceen (vanaf 10.000 jaar geleden), stijgt het grondwaterpeil en komt vegetatie tot ontwikkeling. Het sediment wordt vastgelegd en bodemvorming treedt op in de pleistocene afzettingen. In beekdalen ontstaan moerassige delen waar veenvorming plaats vindt. Deze bevinden zich in gebieden om Baarle-Nassau heen. Vanaf het begin van het Holoceen leidde het intensieve gebruik van het landschap plaatselijk tot een teruggang van de vegetatie, onder andere door het steken van plaggen, het weiden van schapen en het kappen van hout. Door de afnemende vegetatie kon het zand weer gaan opstuiven en ontstonden weer stuifzandgebieden (Ball en Van Heeringen, 2016). In de Middeleeuwen ontstond een nieuwe landbouwstrategie om de grote toename van de bevolking te voeden (Ball en Van Heeringen 2016). Er was meer intensieve landbouw nodig, waarbij door plaggenbemesting en potstalbemesting het land vruchtbaar gehouden werd en essen of enken ontstonden (Van Doesburg e.a. 2007; Berendsen 2005).

2.2 Geomorfologie, bodem en grondwater

Van de geomorfologische kaart valt af te leiden dat het plangebied geomorfologisch gezien op een dekzandplateau met of zonder een oud bouwlanddek (kaartcode 4F51yc) ligt. 125 m ten oosten van het plangebied komen terrasafzettingen met dekzand voor (kaartcode 3L41d).

Aan de hand van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN3) is te zien dat het terrein relatief hoger gelegen is met maaiveldhoogtes van gemiddeld 27,3 m +NAP. Het gebied ca. 300 m ten zuiden van het plangebied is juist hoger gelegen met hoogtes van circa 28,0 m +NAP. Ruim 500 m ten noordwesten

van het plangebied is relatief laaggelegen hoogtes van circa 25,0 m +NAP. Het plangebied bevindt zich hiermee op de flank van een dekzandrug.

Op de bodemkaart valt het plangebied binnen een zone met hoge zwarte enkeerdgronden (kaartcode zEZ23). Enkeerdgronden zijn gronden met een minstens 50 cm dik plaggendeek (oud bouwlanddek), dat vanaf de Late-Middeleeuwen is ontstaan door plaggenbemesting (De Bakker en Schelling 1989). Mogelijk dekken dergelijke eerddeken een oudere podzolbodempod. In de omgeving komen onder andere veldpodzolgronden voor. Deze vormen zich in mineralogisch arme zandgronden en kenmerken zich door een humus- en ijzerinspoelingshorizonten (Bh- of Bhs-horizont). Een duidelijke uitspoelingshorizont (E-horizont) is niet altijd aanwezig. Bij veldpodzolgronden komen geen ijzerhuidjes onder de B-horizont voor (De Bakker en Schelling 1989).

De grondwatertrap ter hoogte van de hoge zwarte enkeerdgronden is gekarteerd als VII. Dit duidt over het algemeen op relatief droge gronden bij de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) gemiddeld onder de 80 cm -Mv aangetroffen kan worden. Met dergelijke lage grondwaterstanden en droge omstandigheden zullen in het plangebied alleen anorganische archeologische resten te verwachten zijn. Onverbrande organische resten zullen als gevolg van oxidatie en zure omstandigheden in de bodem binnen 80 cm -Mv grotendeels zijn verdwenen.

De daadwerkelijke bodemopbouw in het plangebied kan echter afwijken. Dit is op basis van de aan te treffen bodemopbouw ten tijde van het onderzoek, in de volgende paragraaf worden – naast de bekende archeologische waarden - de bodemopbouw van enkele gebieden in de omgeving van het plangebied besproken.

2.3 Archeologische waarden

Binnen de contouren van het plangebied heeft in het verleden niet eerder onderzoek plaatsgevonden en zijn er niet eerder vondsten of waarnemingen gedaan. In de omgeving is echter wel eerder onderzoek verricht en/of zijn vondstlocaties bekend. Onderstaande onderzoeken/vondsten zijn het meest relevant ten aanzien van de archeologische verwachting in het plangebied:

- *Visweg (Van der Veken & Torremans 2013):*
Tijdens een archeologisch proefsleuvenonderzoek langs de Visweg, vanaf circa 70 m ten oosten van het plangebied (zaakidentiteitsnummer: 2361525100) zijn meerdere vindplaatsen aangetroffen. Onderstaande tekst is opgenomen uit Van der Veken & Torremans 2013 (voor de verbeelding).

” In de noordelijke zone is één vindplaats benoemd (vindplaats 1). In werkput 8 zijn een gedeeltelijke spieker uit de IJzertijd en een middeleeuwse paalkuil aangetroffen, die vermoedelijk een dragende functie heeft gehad. Voor beide periodes is de kans zeer groot dat de bewoningssporen verder gaan buiten de proefsleuven.

In de zuidelijke zone werden twee vindplaatsen aangeduid: één grote aaneengesloten vindplaats, met uitsluitend bewoningssporen uit de IJzertijd (vindplaats 2) en een vindplaats in de zuidwestelijke hoek van het terrein, met bewoningssporen uit de IJzertijd en mogelijk ook middeleeuwse sporen (vindplaats 3). Vindplaats 4 betreft een verzameling greppels die verspreid over het terrein liggen. De meeste greppels zijn oost-west georiënteerd. Dergelijke greppels zijn ook veelvuldig aangetroffen tijdens het grootschalige onderzoek in 2008-2009. Ze worden in de Late Middeleeuwen of Nieuwe tijd gedateerd. Vindplaats 4 wordt als niet behoudenswaardig gezien. De drie overige vindplaatsen zijn als behoudenswaardig aangemerkt. Zowel bij vindplaats 1 als vindplaats 3 zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van erven uit zowel de IJzertijd als de Middeleeuwen. Vindplaats 2 betreft een aaneengesloten gebied met een bovengemiddelde spoordichtheid, waarbij vermoedelijk meerdere zwerfende erven zijn aangesneden. De vindplaats

sluit aan bij vindplaats 9 uit het archeologisch onderzoek van 2008. Geen enkele vindplaats kan met zekerheid begrensd worden.”

- *Randweg Baarle-Nassau (NL) - Baarle-Hertog (BE) (Van der Veken 2009):*
Archeologisch onderzoek (zaakidentiteit: 2246498100) bij de aanleg van de randweg Baarle-Nassau (NL) - Baarle-Hertog (BE), dat op ca. 100 m ten oosten van het plangebied komt, heeft men aangetoond dat zich sporen van bewoning rondom de Sint Salvatorkerk bevinden, niet alleen uit de Middeleeuwen, maar ook uit de IJzertijd. De spoordichtheid is hier groot, en de conservering van de sporen is goed. Voor een uitgebreide beschrijving van deze vindplaats 13 wordt naar het onderzoeksrapport verwezen (Van der Veken 2009, 83-87).
- *Kapelstraat (Van der Veken 2012):*
In 2012 werd door Van der Veken een opgraving (zaakidentiteit: 2271429100) uitgevoerd aan de Kapelstraat, op 375 m ten zuidwesten van het plangebied. Hier werd een relatief goed bewaard sporenveld aangetroffen, onder een plaggende (ofwel: oud bouwlanddek). Delen van de aanwezige podzol waren goed bewaard gebleven. De 195 aangetroffen sporen bestonden met name uit paalsporen van spiekers, met een datering in de IJzertijd. Er werd slechts weinig vondstmateriaal aangetroffen.
- *Kapelstraat/Visweg (Hakvoort 2014):*
Op circa 400 m ten zuiden van het plangebied is een terrein door middel van proefsleuven onderzocht (zaakidentiteit: 2460920100). Binnen de grenzen van de locatie werden beperkt gebruikssporen aangetroffen. De archeologische sporen beperkten zich tot enkele paalkuilen behorend bij spiekers, te dateren in de (Vroege) IJzertijd. Op deze locatie heeft men echter voornamelijk geakkerd. De aangetroffen sporen kunnen voornamelijk tot off site sporen gerekend worden.
- *Kapelstraat/Smederijstraat (Mol 2015):* Binnen de grenzen van dit plangebied, op circa 425 m ten zuidwesten van het plangebied (zaakidentiteit: 2481113100), zijn beperkt gebruikssporen aangetroffen. De archeologische sporen beperken zich tot twee paalgaten te dateren in de ijzertijd. Tussen het afdekkende plaggende (ofwel: oud bouwlanddek) en het aangelegde (sporen)veld ligt een vuil-geelgrijze laag, waarin scherven aardewerk uit zowel de (Late) Bronstijd, de IJzertijd, als de Romeinse tijd tot Middeleeuwen zijn aangetroffen; met de nadruk op de Vroege en Midden-IJzertijd. Deze laag is als akkerpakket geïnterpreteerd. De akkerlaag kan op basis van het pollenbeeld uit het onderzoek van Hakvoort (2014) in de (Volle) Middeleeuwen geplaatst worden. De gedraaide aardewerk scherf ondersteunt dit (Mol 2015).
- *Visweg 8 (Mol 2016):* Binnen de grenzen van dit plangebied, op circa 400 m ten zuidoosten van het plangebied (zaakidentiteit: 2332438100), zijn geen tot nauwelijks archeologisch relevante waarden bezit. Tijdens het veldonderzoek zijn alleen vondsten aangetroffen in secundaire context; in een akkerpakket dat is ontstaan door het herhaaldelijk bemesten van het land met plaggen gemengd met stalmest. Het vondstmateriaal is dan ook herhaaldelijk verploegd geraakt en kan bovendien van elders afkomstig zijn. Het vondstmateriaal bestaat uit divers materiaal, met een relatief grote range aan dateringen. Zo zijn er naast scherven handgevormd aardewerk dat dateert uit de IJzertijd, ook metalen voorwerpen, munten en aardewerk uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd aangetroffen (Mol 2016).
- *De Sint Salvatorkapel en omgeving (AMK-terrein 2.119):* het terrein van hoge archeologische waarde betreft de locatie van de kapel op ca. 575 m ten zuidoosten van het plangebied. De kapel en zijn omgeving zijn reeds in de jaren '50 van de vorige eeuw onderzocht. Het kapelterrein valt

binnen een groter AMK-terrein 9.480, dat een zeer hoge archeologische waarde kent en zich uitstrekt tussen 380 en 700 m afstand, ten zuidoosten van het plangebied. Bij de beschrijving in Archis wordt vermeld dat op het terrein rondom de kapel sporen van bewoning en een grafveld uit de vroege middeleeuwen (achtste eeuw) zijn aangetroffen. Naast de nederzettingsresten en het grafveld, zijn ook houten en stenen voorlopers van de Sint Salvatorkapel aangetroffen. Sporen van dergelijke grafvelden zijn zeer bijzonder voor Nederland. Ook is vermeld dat delen van het terrein 'verstoord' zijn. Als verklaring wordt de mogelijke aanwezigheid van graven aangegeven.

- 10 Kv tracé (Vansweevelt 2013): betreft een tracé dat ten noorden van Baarle-Nassau start, en direct ten zuiden van het plangebied doorloopt (zaakidentiteit: 2339923100). Hoewel ter hoogte van het plangebied geen boringen zijn gezet, blijkt uit het booronderzoek dat in het gebied op meerdere plekken recent verstoorde bodems en ophogingslagen voorkomen, en dat vooral te Baarle-Nassau ook relatief intacte bodemprofielen voorkomen met sporen van historische beakkering. Het dichtst bij het plangebied (tussen boringen 32-39) bevindt zich onder een 10 cm dikke opgebrachte zandlaag een donkergrijze bouwvoor, waaronder – vanaf ca. 35-55 cm -Mv een oude akkerlaag aanwezig is (datering: vermoedelijk tussen de Late-Prehistorie en Middeleeuwen). In boring 39 is een restant van een esdek aanwezig, ca. 25 cm dik, tot 100 cm -Mv (datering: Middeleeuwen – Nieuwe tijd), onder deze laag is een gebroken podzol aanwezig. Ten noordwesten van de bebouwde kom van Baarle-Nassau is de bodem tot in de natuurlijke C-horizont (die zich op 40-55 cm -Mv bevindt) verstoord.
- Industrierweg (ong.): betreft een bureauonderzoek uitgevoerd op ca. 320 m ten noordwesten van het plangebied (zaakidentiteit: 2403994100). Dit rapport was niet raadpleegbaar via Archis of DansEasy.

Tot slot kunnen nog losse vondsten in de omgeving als algemene groep genoemd worden. De vondsten zijn tijdens veldverkenningen door de Heemkundevereniging Amalia van Solms gedaan. Ze worden beschreven in een van de ADC-rapporten (Van der Veken 2009, 13) en bestaan uit vondstmateriaal uit diverse perioden, van vuursteen uit de vroege prehistorie tot roodbakkerend aardewerk uit de Late-Middeleeuwen. Omdat het hoofdzakelijk vondsten uit het plaggendek/oud bouwlanddek betreft, kan geen directe relatie met eventueel onderliggende nederzettingen, grafvelden gemaakt worden. De vondsten vormen dan ook geen directe aanleiding voor een specifieke archeologische verwachting voor het terrein Weverstraat 17. Voor een nauwkeuriger beschrijving van de losse vondsten wordt verwezen naar Van der Veken (2009).

Concluderend blijkt dat nabij het plangebied meerdere archeologische onderzoeken zijn uitgevoerd, waar onder een afdekkend plaggendek/oud bouwlanddek nederzettingsresten werden aangetroffen uit met name de IJzertijd en de (Volle-)Middeleeuwen.

2.4 Historische achtergronden

De eerste vermelding van Baarle dateert uit 992. De oorspronkelijke kern van Baarle was een kransakker-nederzetting, waar de bebouwing als een krans om een akkercomplex lag (Bron: CHW Noord-Brabant). Baarle behoorde door vererving toe aan hertog Hendrik I van Brabant, die aan het einde van twaalfde eeuw woeste gronden aan de heer van Breda schonk. Dit veroorzaakte een enclave-verdeling die nu nog het dorp aanwezig is. De gronden van de heer van Breda vormden later het huidige Baarle-Nassau (bron: amaliavansolms.org/archief-2/enclaves/77-geschiedenis). Aan de hand van topografische kaarten is te zien dat Baarle-Nassau en de bebouwing zich in de Nieuwe Tijd concentreert om de huidige *St. Remigiuskerk*, de kerk dateert uit de 17^e eeuw, maar heeft waarschijnlijk haar oorsprong in de stichting van het dorp in de tiende eeuw (Cultuurhistorische

Waardenkaart Noord-Brabant; Amaliavansolms.org/archief-2/enclaves/77-geschiedenis; Tebbens, 2016).

Op de oudst geraadpleegde kaart, het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832, is te zien dat het plangebied zelf in bouwland gelegen is en onbebouwd is. De dorpskern ligt op circa 900 m ten (zuid)westen van het plangebied. Op de kaarten uit 1900 en 1940 is ongeveer dezelfde situatie te zien. Het plangebied blijft onbebouwd. In de omgeving is te zien dat de bebouwing rondom de dorpskern zich uitbreidt. Dit blijkt ook uit de topografische kaarten uit 1940 tot 1980. Op de kaart van 1980 is voor het eerst bebouwing langs de Oordeelstraat te zien, ten noorden van het plangebied. Op deze kaarten blijft het plangebied onbebouwd, terwijl de directe omgeving wordt verbouwd en gemoderniseerd. Pas in de jaren '90 wordt de omgeving dusdanig gemoderniseerd dat het industrieterrein ontstaat, waarbinnen het plangebied valt.

De cultuurhistorische waarden in het plangebied blijken al met al door weinig elementen beïnvloed. Dit heeft dan ook weinig gevolgen voor de verwachting voor de periodes Late-Middeleeuwen - Nieuwe Tijd in het plangebied.

3. Gespecificeerde archeologische verwachting

Kans op archeologische waarden	Hoge verwachting
Periode	Laat-Paleolithicum – Neolithicum / Bronstijd – Nieuwe Tijd
Stratigrafische positie	Op top van het dekzand
Complextypen	Nederzettingsresten, sporen van begraven, landgebruik, en agrarische activiteiten

3.1 Kans op archeologische waarden

Op basis van landschappelijke en archeologische context geldt in het plangebied een hoge verwachting op de vroege prehistorie (Laat-Paleolithicum t/m Neolithicum). Hoewel het plangebied op een dekzandplateau ligt, ligt het op basis van de AHN op een flank van een dekzandrug en daarnaast zou er eventueel een (veld)podzol onder het eerddek aanwezig kunnen zijn.

Tevens geldt een hoge archeologische verwachting op de aanwezigheid van nederzettingsresten, sporen van begraving en landgebruik uit de Late-Prehistorie (Bronstijd, maar met name IJzertijd) t/m Middeleeuwen. Zo kunnen in theorie resten worden aangetroffen die in relatie kunnen worden gebracht met 'vindplaats 1' van Van der Veken/Torremans (2013).

Voor resten uit de Late-Middeleeuwen en Nieuwe Tijd geldt alleen een hoge kans op resten van agrarische activiteiten. De (laat)middeleeuwse bouwlanden liggen in veel gevallen op dezelfde locaties als de bouwlanden uit de voorgaande perioden, zoals in het plangebied. De kans op het aantreffen van nederzettingsresten en/of sporen van begraving uit deze periodes is laag.

3.2 Stratigrafische positie

De archeologische resten worden met name verwacht in de top van de pleistocene ondergrond, in dit geval dekzand. De kans bestaat dat enige bodemvorming (podzolering)³ in top van het dekzand aanwezig is. Sporen zullen vooral in de C-horizont te herkennen zijn; hogerop kunnen ze theoretisch gezien ook aanwezig zijn (t.h.v. een E-/of B-horizont); verwacht wordt echter de eventuele sporen ter hoogte van deze horizonten sterk vervaagd zullen zijn.

Bij een intacte bodem worden de pleistocene grond waarschijnlijk afgedekt door een humeus oud bouwlanddek (van ca. 60 cm), hetgeen weer afgedekt wordt door een moderne bouwvoor c.q. modern ophoogzand (ca. 40 cm). In het oude bouwlanddek kunnen eventueel nog (losse) archeologische resten uit de Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd aangetroffen worden.

3.3 Complextypen

Uit de periode Paleolithicum – Laat-Neolithicum kunnen resten worden aangetroffen die samenhangen met een mobiele levenswijze van de mens, zoals kleine kampementen die slechts tijdelijk werden bewoond. Deze vindplaatsen zijn voornamelijk te herkennen aan vuursteenconcentraties en eventuele haardkuilen.

Vanaf het Laat-Neolithicum tot en met de Middeleeuwen kunnen resten van huizen en/of nederzettingen worden aangetroffen (paalgaten, haardplaatsen, kuilen, putten, greppels) alsmede schuren, spiekers en andere opstallen. Verder kunnen sporen van agrarische activiteit en landgebruik worden aangetroffen, zoals erfafscheidingen, wegtracés. Daarnaast kunnen ook menselijke begravingen/crematies worden aangetroffen, afhankelijk van de datering variërend van vlakgraven tot

³ Een podzol is een type bodem met een toplaag van moerige grond (A-Horizont), waaronder een bleekgrijze (uitspoelings)laag (E-Horizont), daaronder een donkere (inspoelings)laag (B-Horizont) en geheel onderop de pleistocene bodem (C-Horizont).

(resten van) grafheuvels en crematiegraven (urnenvelden). De kans op het aantreffen van bovengenoemde sporen uit deze periode is hoog.

Agrarische sporen uit de Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd kenmerken zich veelal door het voorkomen van een oud bouwlanddek met eventueel greppels/sloten en/of grondbewerkingsporen als ploegsporen, esgreppels.

4. Aard, doel en onderzoeksvragen

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een Inventariserend Veldonderzoek - Proefsleuven (IVO-P, KNA 4.1 - protocol 4003), waarderende fase. Het doel van dit onderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting uit het vooronderzoek door het opsporen en het waarderen van eventueel aanwezige archeologische waarden. Het proefsleuvenonderzoek moet voor zover mogelijk inzicht geven in de aard, datering, omvang, gaafheid, conservering en waardering van een eventuele vindplaats.

In het Programma van Eisen (Mol 2019) is een vraagstelling opgenomen, die in dit rapport wordt beantwoord:

A) Zijn binnen de grenzen van de voorgenomen bodemingrepen in het plangebied archeologische waarden aanwezig en wat is de aard, omvang, datering, kwaliteit en behoudenswaardigheid van deze (eventuele) vindplaats(en)?

B) Wat vertellen deze vindplaatsen over de bewonings-/gebruiksgeschiedenis, bewonings-/gebruikscontinuïteit en locatiegebruik van het plangebied en zijn directe omgeving?

Deze vragen wordt beantwoord (in hoofdstuk 7) middels de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat is de aard van de onderscheiden bodem niveaus in het plangebied? Is sprake van een antropogeen ophogingsdek dan wel oud bouwlanddek? Beschrijf deze.
2. Wat is de aard van de onderscheiden archeologische waarden (complextypen, sporen, structuren, vondsten)?
3. Wat is de stratigrafische en ruimtelijke positie en spreiding van de archeologische waarden (diepteligging, begrenzing, omvang)? Wat is de relatie met de omliggende historische/ archeologische waarden (en specifiek met 'vindplaats 1' van het onderzoek van Van der Veken & Torremans 2013)?
4. Wat is de datering van de archeologische waarden op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie (inclusief bouwhistorie)? En in hoeverre is er sprake van (dis-)continuïteit in gebruik/bewoning?
5. Welke categorieën van vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?
6. Welke (post-)depositionele processen zijn te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de bewoningsgeschiedenis en vondstcontexten?
7. Wat is de fysieke kwaliteit van de aangetroffen archeologische waarden (gaafheid en conserveringsgraad)?
8. Kan op basis van de resultaten een advies geformuleerd worden t.a.v. het vervolg in de archeologische monumentencyclus (vrijgeven / behoud in situ / opgraven). Zo ja, hoe luidt deze?
9. Bij afwezigheid van een vindplaats, hoe valt dat te verklaren (verstoord, ander landschap dan verwacht, o.i.d.)?

5. Onderzoeksmethodiek

Het veldwerk heeft plaatsgevonden op 25 oktober 2019 en is uitgevoerd door Bart Rendering (archeoloog Ma) en Fieke van den Blink (archeoloog Ma) onder leiding van André Kerkhoven (senior KNA archeoloog Ma) van Transect b.v. Twee proefsleuven zijn conform het Programma van Eisen (Mol 2019) aangelegd met behulp van een kraanmachine voorzien van een 'gladde bak'.

Tijdens de aanleg van de werkputten zijn het vlak en de putwanden geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische lagen, sporen, vondsten c.q. vondstconcentraties en eventuele structuren. Hierbij is gebruik gemaakt van een metaaldetector. Ook is de uitgegraven grond, de stort, visueel en met de metaaldetector geïnspecteerd op vondstmateriaal. Vondsten zijn per laag verzameld. Vlakvondsten zijn in vakken van maximaal 4 x 5 m verzameld. Sporen zijn selectief gecoupeerd. Het selectief afsteken van de putwanden is gedaan om inzicht te krijgen in de bodemopbouw. Per werkput zijn twee profielkolommen afgestoken, gedocumenteerd en ingemeten met een dGPS. Alle onderzochte archeologische waarden zijn gedocumenteerd door middel van het maken van foto's, tekeningen en beschrijvingen in een database. Met een dGPS zijn de putomtrek, maaiveldhoogtes, vlakhoogtes en profielpennen ingemeten.

6. Resultaten veldonderzoek

6.1 Lithologie (bijlage 4)

In de twee aangelegde proefsleuven zijn in totaal vier profielkolommen (figuren 2 t/m 5; bijlage 7) van een meter breed afgestoken om de bodeopbouw te bestuderen. Hieruit is gebleken dat de opbouw veelal eenduidig is binnen het plangebied. Globaal is van boven naar beneden onderscheid te maken in vier tot vijf bodemlagen (s1200 en s2000 zijn niet in alle profielen aanwezig):

- Spoor 999 – verstoorde laag, ophoogzand van circa 8-18 cm dikte.
- Spoor 1000 – ophoogpakket van 6 tot 10 cm dikte bestaande uit donkergrijs, matig siltig, matig fijn, humusrijk zand met bouw materiaal (tussen 14-24 en 20-34 cm -Mv; tussen 26,98 en 27,08 m +NAP).
- Spoor 1100 – ophoogpakket van 14 tot 16 cm dikte bestaande uit bruin-grijs, matig siltig, matig fijn, humusrijk zand met bouw materiaal (tussen 20-34 en 34-50 cm -Mv; tussen 26,82 - 27,02 m +NAP).
- Spoor 1200 – ophoogpakket bestaande uit grijsbruingeel, zwak siltig, matig fijn, humushoudend zand (alleen zichtbaar bij sporen 3 en 2, zie figuur 7).
- Spoor 2000 – restant Bh-horizont van 4-8 cm dikte bestaande uit bruin, zwak siltig, matig fijn zand, gebioturbeerd (tussen 34-50 en 42-54 cm -Mv; tussen 26,78 en 26,88 m +NAP).
- Spoor 3000 – natuurlijke ondergrond, bestaande uit geel, zwak siltig, matig fijn dekzand (C-horizont), gebioturbeerd. De top van het dekzand ligt op ongeveer 40-50 cm -Mv (tussen 26,76 en 26,8 m +NAP). Door de bioturbatie is het dekzand op sommige plekken donkerder.

De bodemopbouw bevestigt de verwachting van het vooronderzoek. Het plangebied ligt landschappelijk gezien op een dekzandplateau en er is een enkeerdgrond aangetroffen, bestaande uit meerdere ophooglagen. Onder deze ophooglagen is de B-horizont aangetroffen (s2000), wat erop wijst dat de bodemopbouw intact is.

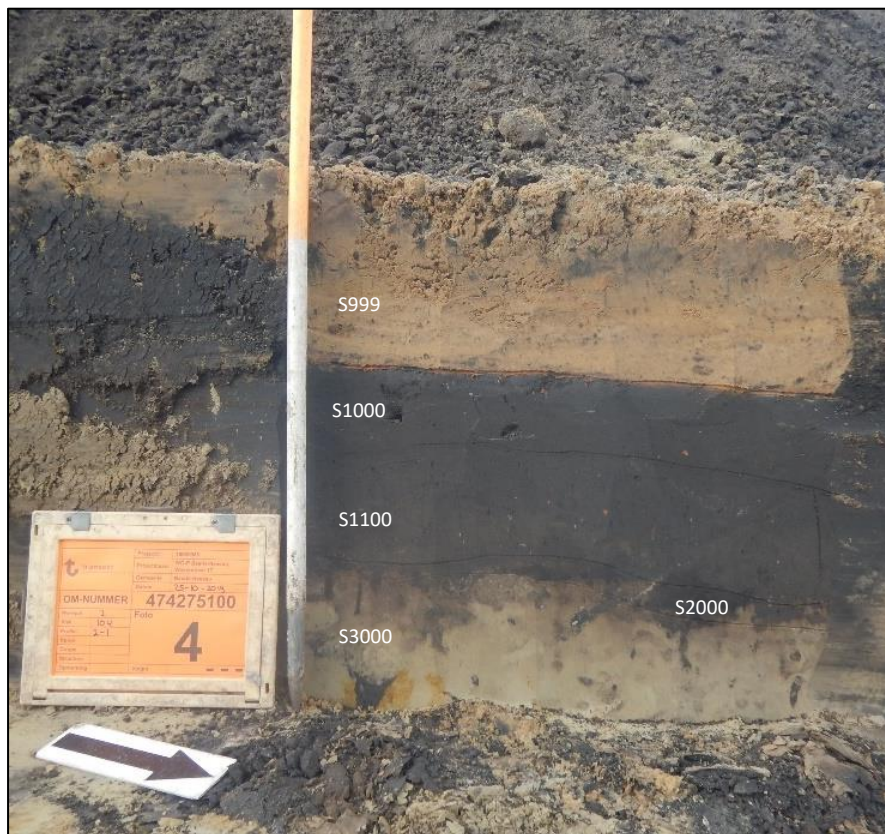
Omdat greppel s3 (paragrafen 6.2 en 6.3), die is aangetroffen onder de ophoogpakketten, waarschijnlijk uit de Nieuwe Tijd dateert, zijn de ophoogpakketten waarschijnlijk eveneens te dateren in de periode vanaf de Nieuwe Tijd .

Figuur 2. Profiel 1, westwand in werkput 1 (vlak 104).

Figuur 3. Profiel 2, westwand in werkput 1 (vlak 104).

Figuur 4. Profiel 3, westwand werkput 2 (vlak 104).

Figuur 5. Profiel 4, westwand in werkput 2 (vlak 104).

6.2 Sporen (bijlagen 2 t/m 4)

In de twee proefsleuven zijn drie spoornummers uitgedeeld. De sporen kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën, namelijk greppels (sporen 1 en 3) en grondverbeteringssporen (spoor 2). Hieronder worden de sporen per categorie beschreven.

Greppels

Spoor 1 (figuren 6 en 7) in werkput 1 is geïnterpreteerd als greppel. De greppel is west-oost georiënteerd en loopt haaks door de sleuf (zie de vlaktekening bijlage 3) en is circa 30 cm breed. De greppel bevindt zich op een diepte van circa 26,88 m +NAP. Het spoor is gecoupeerd in zuid-noord richting langs het profiel (vlak 104). De greppel heeft vanaf het vlak een diepte van 10 cm en loopt in een komvorm (zie figuur 7). Er zijn geen vondsten gedaan in de greppel, maar de greppel bevindt zich onder twee ophoogpakketten die materiaal bevatten uit de Late-Middeleeuwen tot Nieuwe Tijd. Dit wil zeggen dat de greppel uit dezelfde tijd is of mogelijk ouder. De greppel is niet teruggevonden op historisch kaartmateriaal.

Spoor 3 (figuren 8 en 9) in werkput 2 is ook geïnterpreteerd als greppel. De greppel is noord-zuid georiënteerd en is aangetroffen over de gehele putlengte (zie vlaktekening bijlage 3). De breedte bedraagt circa 180 cm. De greppel bevindt zich op een diepte van circa 26,60 m +NAP. De greppel heeft twee vullingen in vlak 101 en één vulling in vlak 103, hier is vulling 2 niet meer zichtbaar. De greppel heeft een diepte van 18 tot 25 cm. Uit vulling 2 van het spoor zijn vondsten verzameld, namelijk baksteen en aardewerk (vondstnummer 7). Het meest recente materiaal hiervan dateerde in de Nieuwe Tijd, hetgeen betekent dat deze greppel in de periode vanaf de Nieuwe Tijd in gebruik moet zijn geweest. Het is waarschijnlijk dat spoor 3 de perceelsgrens is die staat aangegeven op het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832. Uit een projectie van de grondsporen op deze kaart blijkt dat de greppel – op een paar meters na – samenvalt met de aangegeven perceelsgrens (bijlage 6). Op ander kaartmateriaal is de greppel niet aangetroffen.

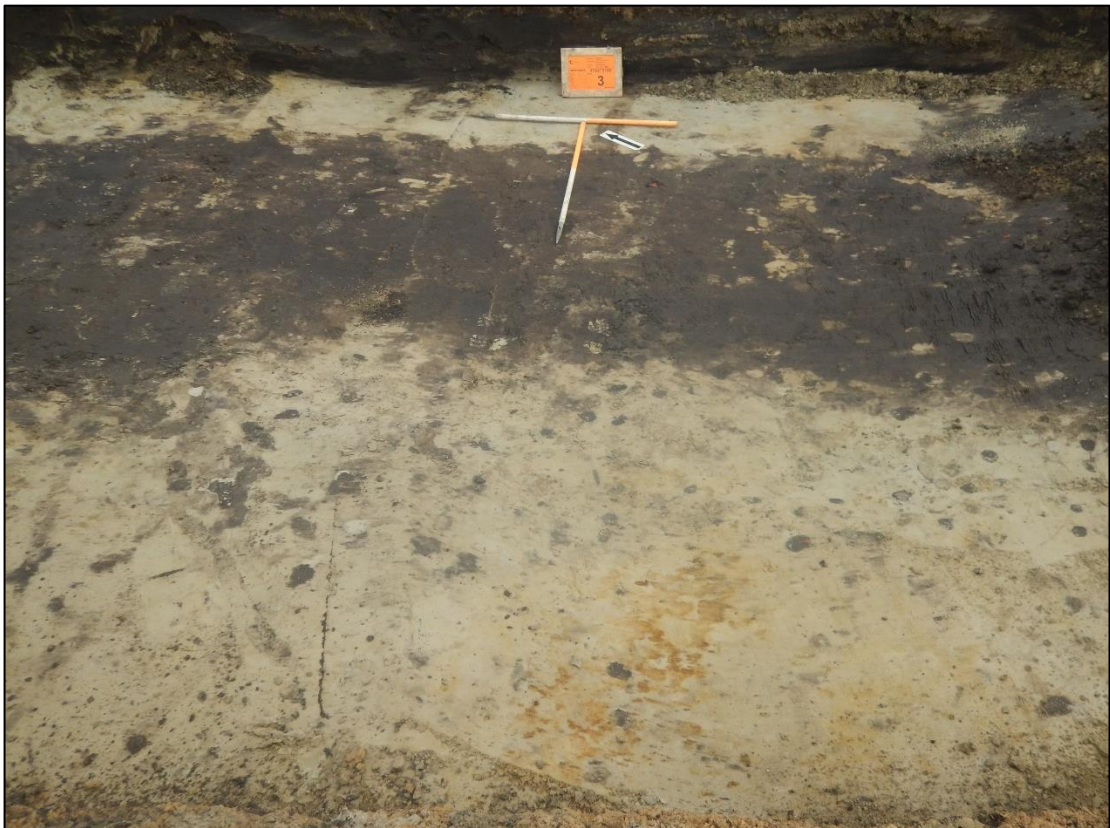
De greppels zullen zich waarschijnlijk uitstrekken tot buiten de grenzen van de werkputten en het plangebied.

Figuur 6. Greppel (spoor 1) in het vlak van werkput 1.

Figuur 7. Doorsnede van greppel (spoor 1) in werkput 1 onder de ophoogpakketten (vlak 104).

Figuur 8. Deel van greppel (spoor 3) in het vlak van werkput 2.

Figuur 9. Doorsnede van greppel (spoor 3) en grondverbeteringsspoor (spoor 2) in werkput 2 onder de ophoogpakketten (vlak 103).

Grondverbeteringssporen

Spoor 2 in werkput 1 en 2 is een verzameling van tien grondsporen met verschillende vormen en afmetingen, die zijn geïnterpreteerd als grondverbeteringsspooren. De grondverbeteringsspooren zijn verspreid over werkput 1 aan de noordkant van de put (figuur 10), daarnaast is in werkput 2 één spoor van grondverbetering zichtbaar, direct ten oosten van spoor 3 (greppel; zie vlaktekening in bijlage 3). Zowel in werkput 1 als 2 is één van de grondverbeteringsspooren gecoupeerd (figuren 9 en 11); de diepte vanaf het vlak bedraagt ongeveer 10 tot 18 cm. In het veld is waargenomen dat de sporen vanuit de recente bouwvoor komen, en er recent puin in zit (baksteen en plastic). Er kan dus een recente datering worden toegewezen aan de grondverbeteringsspooren.

Figuur 10. Deel van vlak 1 in werkput 1, met een deel van de recente grondverbeteringsspoen (spoor 2).

Figuur 11. Grondverbeteringsspoor (spoor 2) in werkput 1.

6.3 Vondsten

Er zijn zeven vondstnummers uitgedeeld aan in totaal 36 vondsten (zie vondstenlijst in bijlage 5). Het vondstmateriaal omvat aardewerk, pijpenaardewerk, bouwmetaal, metaal en natuursteen (tabel 1).

Tabel 1. Overzicht vondsten per materiaalcategorie.⁴

Categorie	Aantal	Percentage
Aardewerk	23	63,9%
Bouwmetaal	10	27,7%
Pijpenaarde	1	2,8%
Metaal	1	2,8%
Natuursteen	1	2,8%
Totaal	36	100,0%

Keramik

Drieëntwintig keramiekscherven zijn geborgen tijdens het proefsleuvenonderzoek, die in verschillende baksels zijn onderverdeeld, namelijk roodbakkend aardewerk, grijsbakkend aardewerk, steengoed en industrieel wit.

Roodbakkend aardewerk

Roodbakkend aardewerk werd vanaf de 13^e eeuw geproduceerd. De rode kleur wordt veroorzaakt door ijzerdeeltjes die van nature in klei aanwezig zijn. Dit type baksel werd gebruikt voor het produceren van uiteenlopende gebruiksvoorwerpen, zoals grappen, (pis-)potten, kommen, bakpannen, zalfpotten, vetvangers, vuurstolpen, vergieten en borden. Aanvankelijk werd roodbakkend aardewerk spaarzaam geglazuurd tot in de 15^e eeuw, omdat glazuur duur was. Vanaf de 16^e eeuw werden veel soorten gebruiksvoorwerpen in- en uitwendig geglazuurd. Er zijn elf scherven roodbakkend aardewerk gevonden tijdens de aanleg van vlak 1 in werkput 1 en 2 (vnrs. 2 t/m 5 uit ophoogpakketten s1000 en s1100 en vnr. 7 uit greppel s3). Van de elf scherven roodbakkend aardewerk, zijn er 10 spaarzaam geglazuurd en één zowel inwendig als uitwendig geglazuurd. Het roodbakkend aardewerk dateert uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd.

Grijsbakkend aardewerk

Dit type is op een draaischijf gemaakt en wordt reducerend gebakken, waardoor de klei grijs kleurt. Grijs aardewerk wordt geproduceerd vanaf de 13e eeuw tot in de 15e eeuw en kwam in de plaats van de handgemaakte kogelpotten. In de 15e eeuw wordt dit type aardewerk door roodbakkend aardewerk vervangen. In totaal is er één scherf van dit baksel gevonden tijdens het couperen van spoor 3 (greppel) in werkput 2 (vnr. 7; figuur 12 links). Het betreft een randfragment dat dateert uit de Late Middeleeuwen.

Steengoed

Dit type keramiek wordt gebakken op een relatief hoge temperatuur tussen 1150 en 1300 graden, waardoor het erg hard is. De algemene datering van steengoed ligt tussen de 15^e en 19^e eeuw. Vanaf de 16^e eeuw worden gebruiksvoorwerpen van steengoed rijker versierd en wordt het in meer centra vervaardigd, waaronder Keulen, Westerwald en Raeren. Er zijn 9 scherven steengoed aangetroffen tijdens de aanleg van vlak 1 in werkput 1 en 2 (vnrs. 3, 5 en 6, afkomstig uit de ophoogpakketten s1000 en s1100; figuur 12 rechts). Zes fragmenten steengoed zijn uitwendig geglazuurd met engobe (tijgerprint). Twee fragmenten zijn zowel in- als uitwendig geglazuurd met zoutglazuur met blauwe en paarse beschildering. Deze fragmenten dateren uit de Late Middeleeuwen tot Nieuwe Tijd. Eén

⁴ Determinaties M.J. Hartog en B. Rendering

fragment betreft een bodemfragment en is ongeglazuurd. Dit fragment dateert uit de Late Middeleeuwen. Er zijn geen andere specifieke vormen aangetroffen.

Industrieel wit

Deze keramieksoort wordt gedateerd in de 18e -20e eeuw. Eén fragment is gevonden tijdens de aanleg van werkput 2 vlak 1 (vnr. 3, afkomstig uit ophoogpakket s1000). Dit fragment heeft een rode versiering en dateert uit de Nieuwe Tijd. Met de opkomst van de industriële revolutie werd ook het keramiek met machines op grote schaal geproduceerd en gedistribueerd. Het eerste industrieel wit keramiek werd in Engeland vervaardigd, waarna het vanaf de tweede helft van de 18^e eeuw in Nederland werd geïmporteerd. Het keramiek wordt vanaf 1836 geproduceerd in Nederland in de Petrus Regoutfabriek te Maastricht. Daarna volgen meer fabrieken die industrieel wit keramiek vervaardigen.

Figuur 12. Grijsbakkende randscherf (vnr. 7) en steengoed voetje (vnr. 6).

Pijpaardewerk

Er is één versierd steelfragment (vnr. 2) gevonden bij de aanleg van werkput 1 vlak 1. Het bevond zich in laag s1100 en kan niet nader gedateerd worden dan de periode vanaf de 17e eeuw.

Bouwmateriaal

In totaal zijn er tien fragmenten baksteen verzameld tijdens de aanleg van vlak 1 in werkputten 1 en 2, namelijk in vnr. 6 uit laag s1100 en vnr. 7 uit greppel s3. Gezien de geringe afmetingen kunnen de fragmenten niet nader gedateerd worden dan de periode vanaf de Late-Middeleeuwen.

Metaal

Eén spijker is aangetroffen bij de aanleg van werkput 1 vlak 1 (vnr. 1 in laag s1100).

Natuursteen

Er is één fragment onbewerkt natuursteen (vnr. 2 in laag s1100) gevonden bij de aanleg van werkput 1 vlak 1.

7. Beantwoording van de onderzoeksvragen

1. *Wat is de aard van de onderscheiden bodem niveaus in het plangebied? Is sprake van een antropogeen ophogingsdek dan wel oud bouwlanddek? Beschrijf deze.*

In het plangebied is een restant van een natuurlijke bodemhorizonten aangetroffen, namelijk een restant Bh-horizont van 4-8 cm dikte. Er is ook sprake van een antropogeen ophogingsdek (s1000 t/m s1200) uit de Late-Middeleeuwen tot Nieuwe Tijd. Deze ophogingslagen zijn samen 20-26 cm dik. Dit antropogene ophogingsdek ligt onder een recente bouwvoor (s999) van 8-18 cm dikte en op een restant van een B-horizont (s2000) die weer op het dekzand (s3000) ligt. De B- en C-horizont zijn sterk gebioturbeerd. De aanwezigheid van een restant van de Bh-horizont wijst erop dat de bodemopbouw intact is.

2. *Wat is de aard van de onderscheiden archeologische waarden (complextypen, sporen, structuren, vondsten)?*

Het complextype dat is aangetroffen, omvat sporen van landgebruik, bestaande uit greppels en grondverbeteringssporen. In elk geval een van de greppels lijkt te hebben gediend als perceelsgrens.

3. *Wat is de stratigrafische en ruimtelijke positie en spreiding van de archeologische waarden (diepteligging, begrenzing, omvang)? Wat is de relatie met de omliggende historische/ archeologische waarden (en specifiek met 'vindplaats 1' van het onderzoek van Van der Veken & Torremans 2013)?*

De greppel (spoor 1) in werkput 1 steekt haaks over de werkput en bevindt zich op een diepte van ca. 26.88 m +NAP (vlak 1) in de top van de C-horizont. Voor de greppel (spoor 3) in werkput 2 geldt dat deze over de gehele lengte van de werkput ligt en op een diepte van circa 26.60 m +NAP (vlak 1) in de top van de C-horizont. De greppels zullen zich waarschijnlijk uitstrekken tot buiten de grenzen van de werkputten en het plangebied. Op basis van de datering en aard van de archeologische waarden kan er geen relatie worden gelegd met de omliggende historische/archeologische waarden en specifiek ook niet met 'vindplaats 1'. De omliggende waarden komen allemaal uit andere tijdsperiodes.

4. *Wat is de datering van de archeologische waarden op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie (inclusief bouwhistorie)? En in hoeverre is er sprake van (dis-)continuïteit in gebruik/bewoning?*

Aan de hand van het vondstmateriaal kan worden gesteld dat sporen in het plangebied waarschijnlijk afkomstig zijn uit de Late-Middeleeuwen tot heden. De noord-zuid georiënteerde greppel is waarschijnlijk in gebruik geweest in de eerste helft van de 19^e eeuw, omdat deze lijkt samen te vallen met een perceelsgrens op de Kadastrale Minuut uit die tijd; dit is in lijn met de datering van het vondstmateriaal uit deze greppel. De andere greppel is niet scherp te dateren. Vooral voor de grondverbeteringssporen kan worden gesteld dat deze recent van aard zijn door de aanwezigheid van plastic.

5. *Welke categorieën van vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?*

Het vondstmateriaal is in te delen in vijf categorieën, namelijk aardewerk, pijpjarde, bouwmetaal, metaal en natuursteen. Waarvan aardewerk en bouwmetaal de best vertegenwoordigde categorieën zijn. Het materiaal is vooral afkomstig uit de ophoogpakketten. Deze ophoogpakketten zijn te dateren in de Late-Middeleeuwen tot

Nieuwe Tijd. Waarschijnlijk zijn de vondsten in die tijd als afval op het plangebied gedeponeerd.

6. *Welke (post-)depositionele processen zijn te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de bewoningsgeschiedenis en vondstcontexten?*

Er zijn geen (post-)depositionele processen te onderscheiden.

7. *Wat is de fysieke kwaliteit van de aangetroffen archeologische waarden (gaafheid en conserveringsgraad)?*

De inhoudelijke kwaliteit van de archeologische waarden is laag, omdat de grondverbeteringssporen van recente aard zijn en de greppels waarschijnlijk hebben gediend als perceelsgrenzen. Hierdoor is de kenniswinst laag en zijn de resten ons inziens niet behoudenswaardig.

8. *Kan op basis van de resultaten een advies geformuleerd worden t.a.v. het vervolg in de archeologische monumentencyclus (vrijgeven / behoud in situ / opgraven). Zo ja, hoe luidt deze?*

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt geadviseerd om het plangebied vrij te geven. De hoge verwachting uit het Programma van Eisen voor archeologische waarden uit het Laat-Paleolithicum – Neolithicum kan worden bijgesteld naar laag. De verwachting van agrarische activiteiten uit de Late-Middeleeuwen – Nieuwe Tijd kan gehandhaafd blijven.

9. *Bij afwezigheid van een vindplaats, hoe valt dat te verklaren (verstoord, ander landschap dan verwacht, o.i.d.)?*

Gezien de geringe archeologische resten kan worden gesteld dat een archeologische vindplaats in het onderzoeksgebied ontbreekt. De verklaring hiervoor is waarschijnlijk dat de locatie van het onderzoeksgebied niet aantrekkelijk genoeg werd bevonden om ter plaatse te gaan wonen dan wel andersoortige activiteiten te ontplooiën, op landbouw na.

8. Conclusies, waardestelling en selectieadvies

8.1 Conclusie

Tijdens dit onderzoek zijn twee werkputten aangelegd, waarin drie spoornummers zijn uitgedeeld aan twee greppels (spoor 1 en 3) en meerdere grondverbeteringssporen (spoor 2). De grondverbeteringssporen zijn van recente datum. Een van de greppels heeft waarschijnlijk als perceelsgrens gediend in de eerste helft van de 19^e eeuw, omdat deze nagenoeg samenvalt met een perceelsgrens op de Kadastrale Minuut. Dit is in lijn met de datering van vondstmateriaal uit dit spoor. Van de andere greppel is de precieze functie en datering niet duidelijk.

De bodemopbouw is eenduidig. De bovenste bodemlaag is een verstoord pakket zand (spoor 999) van 8 tot 18 cm dikte, dat waarschijnlijk bij de bestrating van het plangebied is opgebracht. Onder het recente pakket liggen twee ophoogpakketten (sporen 1000 en 1100 dan wel 1200) uit de periode vanaf de Nieuwe Tijd, van gezamenlijk 20-26 cm dikte. Onder de ophoogpakketten ligt een restant van de B-horizont (s2000) van 4-8 cm dikte. De natuurlijke ondergrond bestaat uit dekzand (s3000). Het dekzand en de B-horizont zijn sterk gebioturbeerd. De aanwezigheid van een restant van de Bh-horizont wijst erop dat de bodemopbouw intact is.

Er zijn 7 vondstnummers uitgegeven waarin 36 vondsten aanwezig waren. De vondsten komen grotendeels uit de ophoogpakketten (s1000 en s1100), en een aantal vondsten zijn verzameld uit spoor 3. Het betreft aardewerk, bouwmetaal, pijpjarde, natuursteen en metaal. Het materiaal dateert in de Late-Middeleeuwen tot en met Nieuwe Tijd, uit de 15^e tot 19^e eeuw.

8.2 Waardestelling

Met de resultaten uit het proefsleuvenonderzoek uit het voorgaande hoofdstuk wordt, zoals voorgeschreven in de KNA (Versie 4.1; VS06 Waarderen), een waardestelling geformuleerd, mits gesproken kan worden van een archeologische vindplaats.

Er zijn twee greppels aangetroffen die als 'vindplaats' zouden kunnen worden beschouwd. Eén greppel dateert waarschijnlijk uit de vroege 19e eeuw. Van de andere greppel is de precieze datering niet duidelijk, maar hij dateert waarschijnlijk op zijn vroegst uit de Late Middeleeuwen. In tabel 3 zijn de scores van de waardestelling terug te vinden. Bij hoge scores (vijf of zes punten voor de fysieke kwaliteit en/of zeven punten of meer voor de inhoudelijke kwaliteit) wordt een vindplaats als behoudenswaardig beschouwd.

Beleving

Voor wat betreft beleving kan de vindplaats niet gescoord worden, omdat deze niet bovengronds zichtbaar is of kan worden.

Fysieke kwaliteit

De vindplaats scoort voor wat betreft de fysieke kwaliteit middelhoog met vier punten. De vindplaats an sich is niet gaaf te noemen. De sporen zijn voor de archeologische en historische context zeer beperkt. De conservering van de sporen is wel goed; bovendien is de bodemopbouw archeologisch gezien gedeeltelijk intact.

Inhoudelijke kwaliteit

Inhoudelijk scoren de aangetroffen resten laag met drie punten. Het aangetroffen spoor van landgebruik uit de Nieuwe Tijd is zeker niet zeldzaam. De resten zijn te beperkt om de nationale en/of regionale kennisagenda van dienst te kunnen zijn. De 'vindplaats' kan bovendien niet als representatief gelden voor het genoemde complextype in de archeoregio.

Waarden	Criteria	Score - hoog	Score - middelhoog	Score - laag

Beleving	<i>Schoonheid</i>	n.v.t.		
	<i>Herinneringswaarde</i>	n.v.t.		
Fysieke kwaliteit	<i>Gaafheid</i>			1
	<i>Conservering</i>	3		
Inhoudelijke kwaliteit	<i>Zeldzaamheid</i>			1
	<i>Informatiewaarde</i>			1
	<i>Ensemblewaarde</i>			1
	<i>Representativiteit</i>	nee		

Conclusie waardestelling

Met bovenstaande resultaten en waardering in het achterhoofd kan gesteld worden dat in het onderzoeksgebied sprake is van twee sporen van landgebruik uit de Nieuwe Tijd. De resten zijn echter zeer beperkt. Met de middelhoge waarderingsscore voor de fysieke kwaliteit en de lage score voor inhoudelijke kwaliteit van de resten is geen sprake van een behoudenswaardige vindplaats binnen het plangebied. Dit proefsleuvenonderzoek heeft de archeologische verwachting dus niet bevestigd.

8.3 Selectieadvies

Het selectieadvies betreft het vervolgtraject, bestaande uit ofwel (1) het vrijgeven van het plangebied; (2) het behoud (fysiek beschermen); of (3) opgraven. Het selectieadvies wordt voorgelegd aan de bevoegde overheid, die uiteindelijk een selectiebesluit moet nemen. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek is geen sprake van behoudenswaardige archeologische restanten in het plangebied. Wij adviseren dan ook om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.

De hoge verwachting uit het Programma van Eisen voor archeologische waarden uit het Laat-Paleolithicum – Neolithicum kan worden bijgesteld naar laag. Er zijn namelijk tijdens het onderzoek geen bewijzen gevonden van de aanwezigheid van resten of vindplaatsen uit deze periodes. De verwachting van agrarische activiteiten uit de Late-Middeleeuwen – Nieuwe Tijd sluit wel aan met de gevonden sporen en vondsten. Deze verwachting kan dus gehandhaafd blijven.

Tot slot wordt vermeld dat de initiatiefnemer bij het aantreffen van archeologische waarden in het plangebied de bevoegde overheid moet inlichten volgens de Erfgoedwet. Een proefsleuvenonderzoek is immers een steekproef.

9. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden

- amaliavansolms.org/archief-2/enclaves/77-geschiedenis
- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant
- www.sikb.nl
- www.topotijdreis.nl

Literatuur

- Ball, E.A.G., R.M. van Heeringen, 2016. *Westelijk Noord-Brabant in het Malta-tijdperk*.
- Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland*, Assen.
- Doesburg, J. van, M. de Boer, J. Deeben, B.J. Groenwoudt & T. de Groot (red.), 2007. *Essen in zicht. Essen en plaggendekken in Nederland: onderzoek en beleid*. NAR 34, Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten. Amersfoort.
- Ellenkamp, G.R./D.M.G. Keijers/J.A.M. Roymans, 2011. *Grenzen en gradiënten. Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart gemeente Baarle-Nassau. Deel I: toelichting op de archeologische verwachtingskaart*, RAAP-rapport 2233.
- Hakvoort, A., 2014. *Baarle-Nassau, Kapelstraat/Visweg. Gemeente Baarle-Nassau. Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven*, Utrecht (Transect-rapport 559).
- Mol, E., 2015. *Baarle-Nassau, Kapelstraat/Smederijstraat. Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven*, Utrecht (Transect-Rapport 645).
- Mol, E., 2016. *Baarle-Nassau, Visweg 8. Gemeente Baarle-Nassau (Noord-Brabant). Een Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven*, Utrecht (Transect-Rapport 941).
- Mol, E. 2019. *Programma van Eisen. Baarle-Nassau, Weverstraat 17. Gemeente Baarle-Nassau (NB). Een archeologische Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven (IVO-P)*, Transect-PvE, Nieuwegein.
- Schokker, J., 2003. *Patterns and processes in a Pleistocene fluvio-aeolian environment (Roer Graben, south-eastern Netherlands)*. Utrecht (Thesis, Nederlandse Geografische Studies 314).
- SIKB, 2018. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1)*.
- Tebbens, L.A., 2016: *Ontstaansgeschiedenis van het landschap, het gebruik en de locatiekeuze*, In Ball, E.A.G. en R.M. van Heeringen, 2016. *Westelijk Noord-Brabant in het Malta-tijdperk. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*.
- Vansweevelt, J., 2013. *10kV tracé, Baarle-Nassau, gemeente Baarle-Nassau; een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek*, RAAP-notitie 4379.
- Veken, B. van der, 2009. *Randweg Baarle-Nassau (NL) – Baarle-Hertog (B). Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van Proefsleuven*, Amersfoort (ADC-rapport 1815).
- Veken, B. van der, 2012. *Baarle-Hertog (B) en Baarle-Nassau (NL), Kapelstraat. Een grensoverschrijdend onderzoek*, Amersfoort (ADC-rapport 3242).
- Veken, B. van der, & R. Torremans, 2013. *Baarle-Nassau, Visweg. Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven*, Amersfoort (ADC-rapport 3286).
- Zijverden, W.K. van & J. de Moor, 2014. *Het groot profielenboek. Fysische geografie voor archeologen*. Leiden.

Lijst met afbeeldingen

Figuur 1. Ligging van het plangebied (met blauwe lijnen aangegeven).....	6
Figuur 2. Profiel 1, westwand in werkput 1 (vlak 104).....	16

Figuur 3. Profiel 2, westwand in werkput 1 (vlak 104).....	17
Figuur 4. Profiel 3, westwand werkput 2 (vlak 104).	17
Figuur 5. Profiel 4, westwand in werkput 2 (vlak 104).....	18
Figuur 6. Greppel (spoor 1) in het vlak van werkput 1.....	19
Figuur 7. Doorsnede van greppel (spoor 1) in werkput 1 onder de ophoogpakketten (vlak 104).....	20
Figuur 8. Deel van greppel (spoor 3) in het vlak van werkput 2.	20
Figuur 9. Doorsnede van greppel (spoor 3) en grondverbeteringsspoor (spoor 2) in werkput 2 onder de ophoogpakketten (vlak 103).	21
Figuur 10. Deel van vlak 1 in werkput 1, met een deel van de recente grondverbeteringsspooren (spoor 2).	22
Figuur 11. Grondverbeteringsspoor (spoor 2) in werkput 1.	22
Figuur 12. Grijsbakkende randscherf (vnr. 7) en steengoed voetje (vnr. 6).	24

Illustratieverantwoording

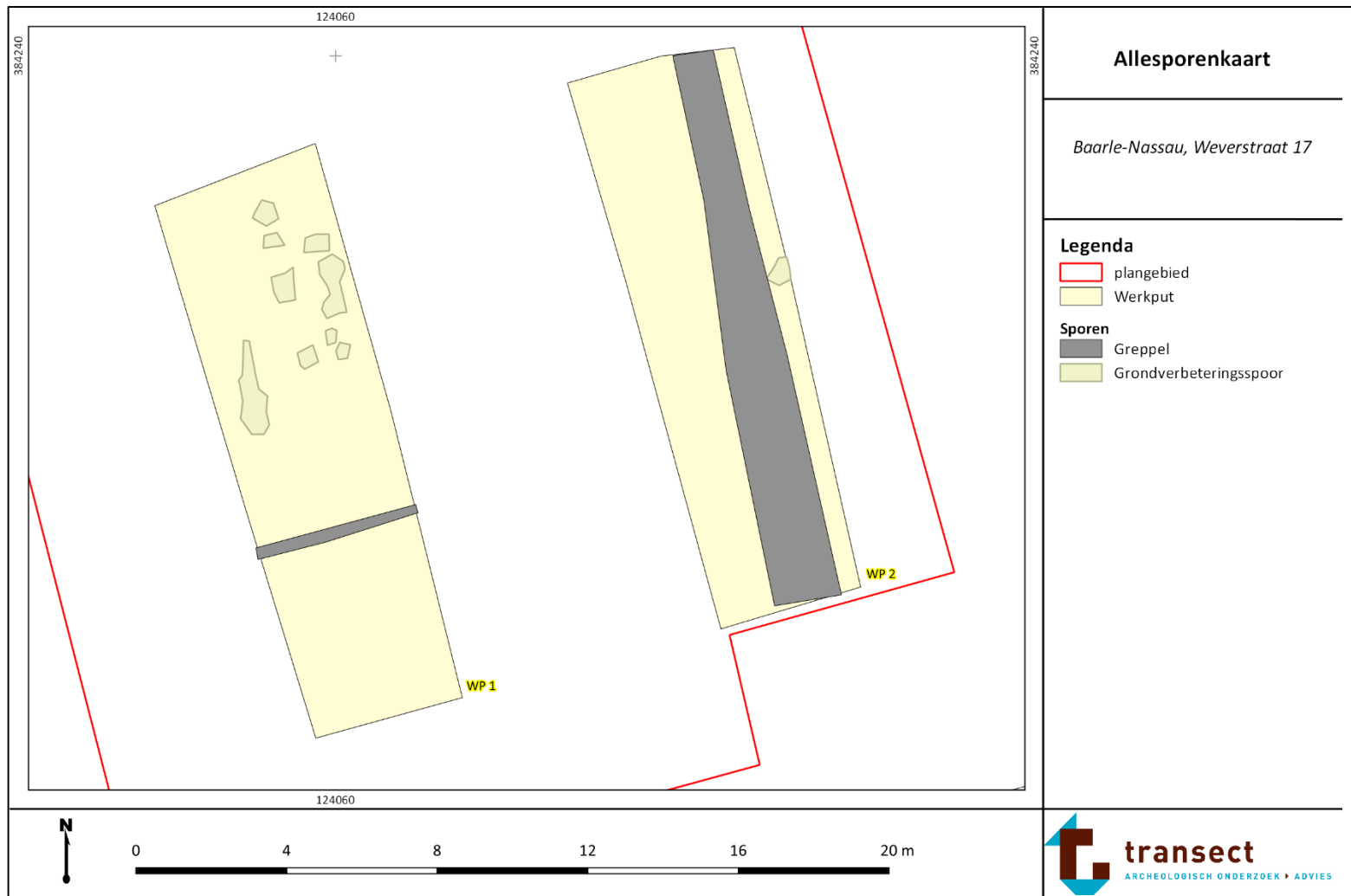
Figuur 1: PDOK.nl / Transect b.v.

Figuur 2 t/m 12: Transect b.v.

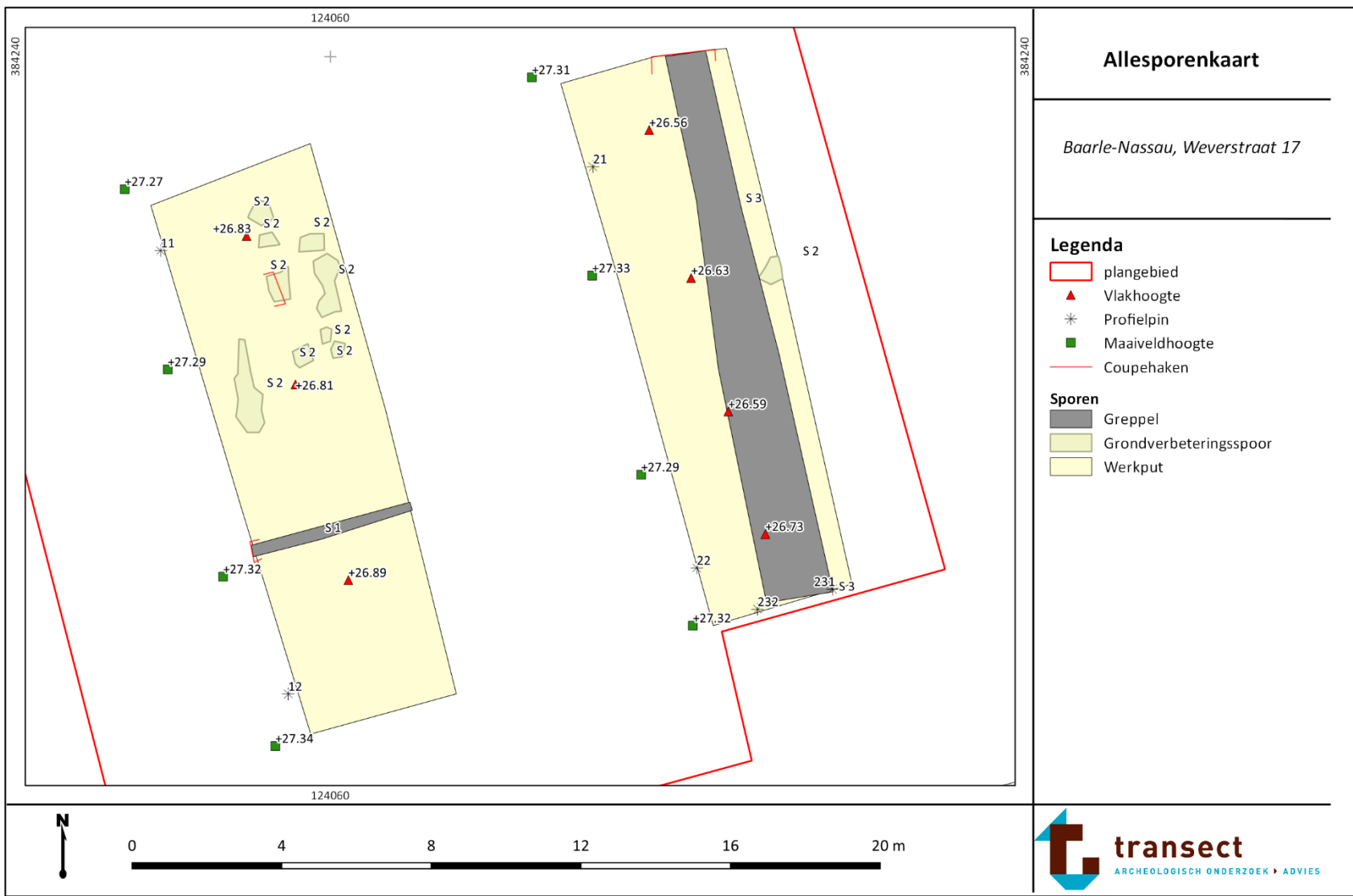
Bijlage 1. Archeologische periode-indeling voor Nederland

Periode	Deel-/subperiode	Van	Tot
Recent		1945 na Chr.	2050 na Chr.
Nieuwe Tijd	Late-Nieuwe Tijd	1850 na Chr.	1945 na Chr.
	Midden-Nieuwe Tijd	1650 na Chr.	1850 na Chr.
	Vroege-Nieuwe Tijd	1500 na Chr.	1650 na Chr.
Middeleeuwen	Late-Middeleeuwen B	1250 na Chr.	1500 na Chr.
	Late-Middeleeuwen A	1050 na Chr.	1250 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen D	900 na Chr.	1050 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen C	725 na Chr.	900 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen B	525 na Chr.	725 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen A	450 na Chr.	525 na Chr.
Romeinse Tijd	Laat-Romeinse tijd B	350 na Chr.	450 na Chr.
	Laat-Romeinse tijd A	270 na Chr.	350 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd B	150 na Chr.	270 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd A	70 na Chr.	150 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd B	25 na Chr.	70 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd A	12 voor Chr.	25 na Chr.
IJzertijd	Late-IJzertijd	250 voor Chr.	12 voor Chr.
	Midden-IJzertijd	500 voor Chr.	250 voor Chr.
	Vroege-IJzertijd	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd	Late-Bronstijd	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
	Midden-Bronstijd B	1500 voor Chr.	1100 voor Chr.
	Midden-Bronstijd A	1800 voor Chr.	1500 voor Chr.
	Vroege-Bronstijd	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum	Laat-Neolithicum B	2450 voor Chr.	2000 voor Chr.
	Laat-Neolithicum A	2850 voor Chr.	2450 voor Chr.
	Midden-Neolithicum B	3400 voor Chr.	2850 voor Chr.
	Midden-Neolithicum A	4200 voor Chr.	3400 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum B	4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum A	5300 voor Chr.	4900 voor Chr.
Mesolithicum	Laat-Mesolithicum	6450 voor Chr.	4900 voor Chr.
	Midden-Mesolithicum	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
	Vroeg-Mesolithicum	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum	Laat-Paleolithicum B	18.000 BP	8.800 voor Chr.
	Laat-Paleolithicum A	35.000 BP	18.000 BP
	Midden-Paleolithicum	300.000 BP	35.000 BP
	Vroeg-Paleolithicum	-	300.000 BP

Bijlage 2. Allesporenkaart

Bijlage 3. Vlaktekeningen

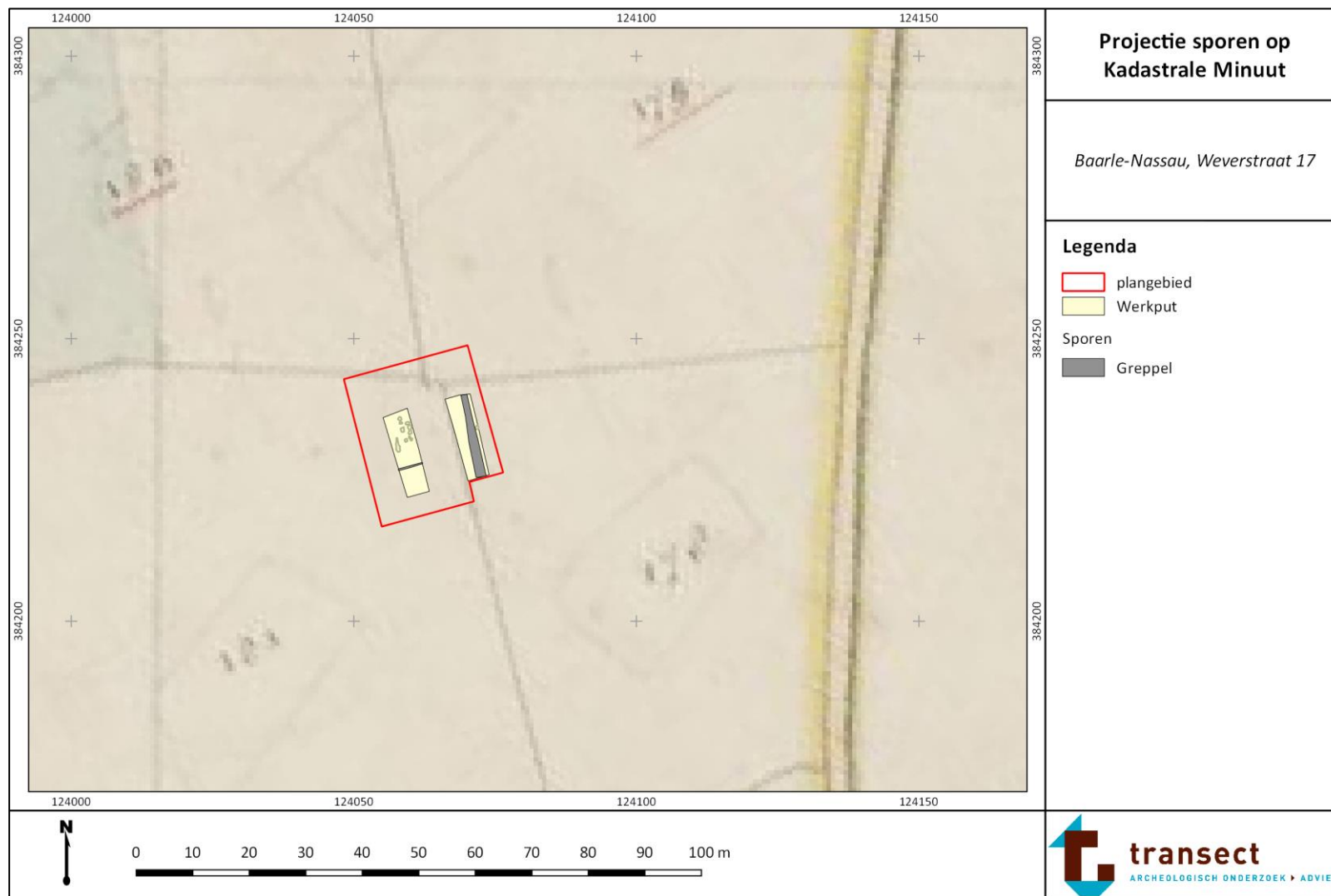
Bijlage 4. Sporen- en lagenlijst

spoor	werkput	vlak	vulling	kleur	textuur	humeus	inluitsels	interpretatie	Diepte in cm	opmerking
1	1	1	1	grge	Zs1			Greppel	12	ouder dan Late-Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
2	1 en 2	1	1	dgr	Zs1			Grondverbeteringsspoor	10 - 28	Recente sporen, bevatte recent puin en plastic
3	2	1	1	grbr	Zs1	H1		Greppel	24	24 = diepte vulling 1 en 2 samen - Late-Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
3	2	1	2	dgrbr	Zs1	H2		Greppel	24	Late-Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
999	1 en 2	104	1	lge	Zs1			Verstoord pakket		
1000	1 en 2	104	1	dgr	Zs2	H2	Kbw	Ophoogpakket		Matig fijn
1100	1 en 2	104	1	brgr	Zs2	H2	kbw	Ophoogpakket		Matig fijn
1200	1	104	1	grbrge	Zs1	H1		Ophoogpakket		Matig fijn
2000	1 en 2	104	1	br	Zs1	H1		Bh-horizont		Matig fijn
3000	1 en 2	104	1	ge	Zs1			C-horizont		Natuurlijke ondergrond, gebioturbeerd, matig fijn

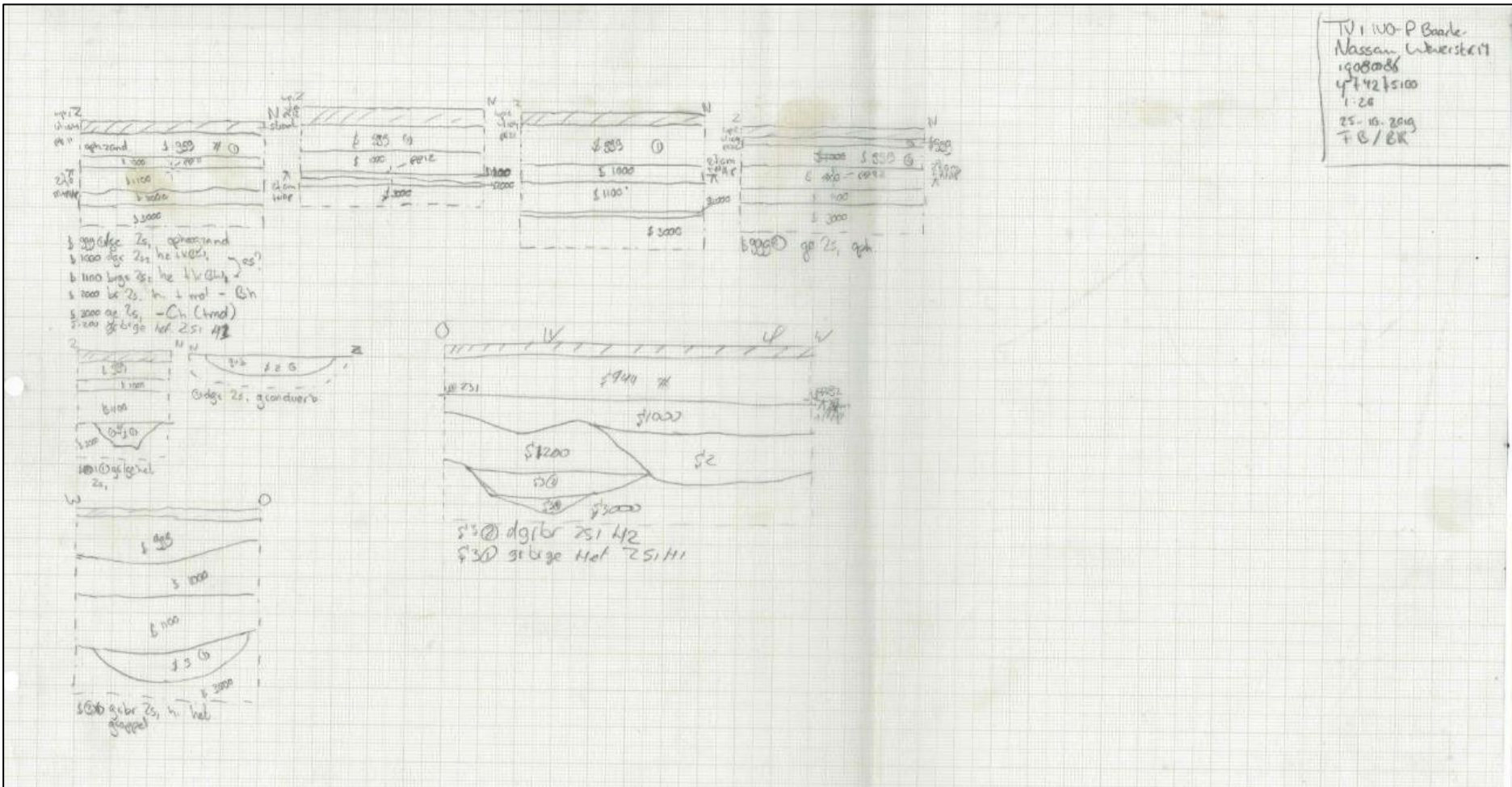
Bijlage 5. Vondstenlijst

vondstnummer	werkput	vlak	vak	spoor	vulling	categorie	verzamelwijze	aantal	opmerking
1	1	1	2	1100	1	MXX	Aanleg	1	- 1x spijker
2	1	1	3	1100	1	MIX	Aanleg	3	- 1x wandfragment, roodbakkend, eenzijdig inw. Loodglazuur – Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd - 1x onbewerkt natuursteen - 1x pijpjarige steeltje met stempelrandje, Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd
3	2	1	1	1000	1	KER	Aanleg	7	- 7x wandfragment; 3x steengoed eenzijdig uitw. Zoutglazuur/engobe (tijgerprint) – Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd; 1x roodbakkend, eenzijdig uitw. Loodglazuur – NT; 2x steengoed tweezijdig zoutglazuur met blauwe en paarse beschildering Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd; 1x industrieel wit, met rode versiering NT tot heden
4	2	1	1	1000	1	KER	Coupe	1	- 1x roodbakkend, tweezijdig loodglazuur, aanzet oor – Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd NT
5	2	1	1	1100	1	KER	Coupe	3	- 3x wandfragment; 2x roodbakkend, eenzijdig inw. Loodglazuur – Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd en 1x steengoed eenzijdig uitw. Zoutglazuur/engobe (tijgerprint) – Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd
6	2	1	1	1100	1	MIX	Coupe	7	- 4x baksteenfragment; niet industrieel, hard gebakken, twee brokjes geel/beige baksteen, 1x rode baksteenfragment en 1x donker rode met grijzige onder/bovenkant – afm: ?x10cmx4,5cm - 2x wandfragment, steengoed tweezijdig zoutglazuur/engobe (tijgerprint) – Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd en 1x bodemfragment steengoed ongeglazuurd - Late Middeleeuwen
7	2	1	3	3	2	MIX	Coupe	14	- 6x baksteenfragment; niet industrieel, hard gebakken; 5x donkerrood, afm. ?x 9,5cmx4,5cm en 1x oranje-rood, 4 cm dik - 8x aardewerk waarvan 7x roodbakkend, eenzijdig inw loodglazuur (2x oor fragment en 5x wandfragment) – Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd en 1x randfragment, grijsgebakken, ongeglazuurd - Late Middeleeuwen

Bijlage 6. Projectie sporen op Kadastrale Minuut (1811-1832)

Bijlage 7. Veldtekeningen

Dit rapport is goedgekeurd door de bevoegde overheid.